

Nieuw-Nederland

Een handelskolonie in de Nieuwe Wereld

Lesboek - Ter gelegenheid van het Hudsonjaar

HAVO/VWO 3 en 4

Atlantische Commissie

Bezuidenhoutseweg 237-239
2594 AM Den Haag
info@atlcom.nl
www.atlantischecommissie.nl

ISBN 978-90-73329-18-8

Eerste druk 2009

Redactie

De tekst is onder auspiciën van de Atlantische Onderwijscommissie geschreven door Jan-Jouke Mulder en Wietske Stans (stagiairs Atlantische Commissie, september - december 2008). Berdien Wiegant en Matthijs van Duijn (stagiairs Atlantische Commissie, januari - april 2009) scherpten de tekst aan. Hans Krabbendam heeft de inhoudelijke begeleiding verzorgd. De didactische- en eindredactie is in handen van Maaïke Dingemans-Derix.

Omslag: Nieuw-Nederland: Peter Stuyvesant en een indiaan (foto: Panoramio).

Vormgeving en druk

Thieme MediaCenter Nijmegen

© 2009 Atlantische Commissie

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Atlantische Commissie.

Noot van de uitgever: wij hebben alle moeite gedaan om rechthebbenden van copyright te achterhalen. Mochten er personen of instanties zijn die menen aanspraak te maken op bepaalde rechten, dan wordt hun vriendelijk verzocht contact op te nemen met de uitgever.

Voorwoord

Vroeger, toen iedereen nog gewoon rookte, haalde ik voor mijn moeder altijd pakjes Peter Stuyvesant: het pakje is nog steeds een icoon uit de beeldenbibliotheek van mijn jeugd. Ik weet niet of het er nog steeds hetzelfde uitziet, maar als ik mijn ogen dicht doe, kan ik het zó uittekenen. De man die in een flamboyante, drie-musketiërs-achtige outfit was gestoken, stond fier en dapper afgebeeld op de achterkant van het pakje. Eronder stond (witte letters in een rood vlak) *The man who founded New York*, een tekst die door mijn moeder moest worden vertaald, want ik kon nog nauwelijks lezen, laat staan dat ik dat Engels kon begrijpen. Maar het was duidelijk: met deze Peter viel niet te spotten en zijn uitstraling maakte diepe indruk op mij. Steeds weer als ik de afbeelding bekeek, voelde ik een soort trots gloeien in mijn borst: deze landgenoot (ik twijfelde er niet aan of het was een Nederlander) had toch maar mooi de grootste stad gesticht in Amerika: de roem van deze voorvader straalde dus ook op mij af! Ik begreep wel dat New York er nog niet zo uitzag als nu, maar toch: de vooruitziende blik, om daar iets te stichten, geweldig! Later dwarrelden allerlei geschiedkundige feitjes door die voorstelling heen en raakte ik ook enigszins aan het twijfelen of we hier niet met een historische indringer te maken hadden, want was Columbus niet eerder op het toneel verschenen? Wat had die dan gesticht? En wat was er waar van het verhaal dat New York tegen Suriname werd geruild? Ik ruilde wel eens postzegels met een vriendje maar zoiets kon toch niet met steden of landen? Ik nam me voor het zo spoedig mogelijk na te vragen bij mijn onderwijzer, want die wist alles.

Dit boekje maakt resoluut een einde aan alle onzekerheden die mij toen bezighielden: in heldere taal staat de ontstaansgeschiedenis van Nieuw-Amsterdam beschreven, beginnend bij het moment dat Henry Hudson koers zette naar het westen. Het boekje voldoet aan alle eisen die je aan leermiddelen mag stellen. Het is beknopt en toch staat alles er in, het legt uit, maar is niet belerend, het stelt vragen maar geeft ook antwoorden en - misschien wel de beste aanbeveling - het is geschreven in uiterst leesbaar Nederlands. Daarom ervaar ik opnieuw een gevoel van trots, maar nu omdat ik een voorwoord mag schrijven bij deze uitgave van de Atlantische Commissie: een boekje dat ik van harte bij u aanbeveel.

Hans Luyendijk

voorzitter Atlantische Onderwijscommissie

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Hoofdstuk 1 Ontdekkingsreizen	6
1.1 Inleiding	6
1.2 Machtsstrijd in Europa	7
1.3 Handelsbelang	8
1.4 Avontuur en wetenschap	9
Opdrachten	11
Verdieping: navigatie	12
Hoofdstuk 2 Nieuw-Nederland	13
2.1 Het bestuur	13
2.2 Handel	14
2.3 De indianen	15
2.4 Bevolking	16
Opdrachten	18
Verdieping: Adriaen van der Donck versus Peter Stuyvesant	19
Hoofdstuk 3 De Erfenis	21
3.1 De overdracht	21
3.2 Politieke erfenis	22
3.3 Culturele erfenis	23
Opdrachten	25
Verdieping: Tolerantie	26
Begrippen en personen	27
Verantwoording	30
Tijdsbalk	31

Inleiding

Het jaar 2009 staat in het teken van 400 jaar betrekkingen tussen Nederland en Amerika. Henry Hudson ontdekte in 1609 het eiland Manhattan. De Nederlanders vestigden op dit eiland de nederzetting Nieuw-Amsterdam. Deze nederzetting zou uitgroeien tot het huidige New York. Vandaar dat 2009 is uitgeroepen tot het Hudsonjaar.

Met dit lesmateriaal staan we stil bij het Hudsonjaar. In de geschiedenisles wordt veel aandacht besteed aan de Nederlandse Opstand en het kolonialisme. Toch zijn maar weinigen van jullie bekend met Nieuw-Nederland. Misschien weet je nog wel dat New York ooit in Nederlandse handen was. Maar hoe zat dat nou precies? Met dit boekje wordt deze kennis aangevuld.

Wat bewoog mensen ertoe een lange en gevaarlijke reis over de oceanen te maken? Waarom stichtten zij nederzettingen in de wildernis? Wie waren de mensen die in deze koloniën leefden? Op deze en andere vragen krijg je een antwoord.

Dit lesboekje bestaat uit drie hoofdstukken. Ieder hoofdstuk is opgebouwd uit een aantal paragrafen en een verdieping. Achterin is een overzichtelijke tijdsbalk opgenomen en tref je een uitgebreide begrippen- en personenlijst aan. Alle oranje gedrukte woorden en personen zijn in die lijst terug te vinden.

In het eerste hoofdstuk komen de motieven aan bod die er waren om de wereld te ontdekken. Ook wordt duidelijk waarom Europese staten ver weg van het eigen land nederzettingen bouwden.

In het tweede hoofdstuk wordt het dagelijkse leven in Nieuw-Nederland verder uitgewerkt. Ook komt aan bod hoe zij met de indianen omgingen. Het leven in een kolonie was niet altijd even makkelijk. Daarom wordt ook ingegaan op de problemen die er heersten.

De Nederlandse kolonie werd in 1664 veroverd door de Engelsen. Toch hield de Nederlandse invloed hier niet mee op. In het derde en laatste hoofdstuk zul je zien hoe deze invloed nog lang na het vertrek van de Nederlanders doorwerkte.

De auteurs wensen je veel leesplezier!

Jan-Jouke Mulder
Wietske Stans

eerdere verdragen. Kieft begon daarop in 1643 een oorlog tegen de indianen.

Kieft's oorlog werd door de bevolking van Nieuw-Nederland afgekeurd. Zij wilden liever handelen met de indianen, maar een bloedige strijd volgde toch. Kieft werd teruggeroepen en zoals je eerder hebt kunnen lezen werd Stuyvesant aangesteld als de nieuwe gouverneur.

Stuyvesant begon in 1655 een oorlog tegen de Zweden om de handel in de regio veilig te stellen voor Nederland. De Zweden en de indianen hadden een verbond gesloten en handelden veel. De indianen voerden daarom een aanval uit op Nieuw-Nederland, om zo de handel met de Zweden te beschermen. Deze korte oorlog wordt de **perzikenoorlog** genoemd. Lang dachten historici namelijk dat de oorlog begon, omdat een indiaanse was vermoord voor het stelen van een perzik.

Stereotype indiaan

Vaak wordt er over indianen in **stereotypen** gedacht, met vredespijp en hoofd-
tooi. Sommige mensen zien indianen als bloeddorstige wilden, anderen zien ze juist als edele krijgers, die niet in staat waren de sluwe Europeanen te verdrijven. In de 17^e eeuw was het beeld onder de kolonisten veel genuanceerder. De indianen waren zowel handelspartners als vrienden en vijanden.

2.4 Bevolking

Heb je je eigen stamboom weleens bekeken? Misschien stam je wel af van een historische beroemdheid! Naar schatting zijn er heden ten dage een miljoen Amerikanen die afstammen van de 'Adam en Eva' van Nieuw-Nederland, **Joris Rapalje** en **Catalina Trico**. Deze twee Waalse wezen behoorden tot de eerste kolonisten, die het Amerikaanse avontuur aandurfden. Het aantrekken van kolonisten was van groot belang voor de levensvatbaarheid van een kolonie. Voor de WIC was het een lastige opdracht om de rijke Nederlanders zover te krijgen hun gezellige huisjes te verruilen voor de onbekende wildernis of een koloniedorp met militaire leiding.

De bevolkingsgroei van de nabijgelegen kolonie Nieuw-Engeland verliep daarentegen een stuk gemakkelijker. Vanwege de godsdienststrijd in Engeland stonden er veel Engelsen te springen om een nieuw leven te beginnen in de nieuwe wereld. Nederland trok in de 16^e en 17^e eeuw veel politieke en religieuze vluchtelingen aan uit allerlei Europese landen. Vanuit Nederland trokken vooral deze vluchtelingen naar Noord-Amerika. Daarom bestond Nieuw-Nederland al vanaf het begin uit veel nationaliteiten. Vanwege de strakke houding in Nieuw-

De eerste veiling van slaven in Nieuw-Amsterdam (1655)

Engeland trokken veel Engelsen naar het losser bestuurde Nieuw-Nederland. In 1644 bestond twintig procent van de Nieuw-Nederlandse bevolking uit Engelsen, terwijl de helft van de inwoners uit Nederlanders bestond.

Selectie van de herkomst van 904 immigranten naar Nieuw-Nederland in de zeventiende eeuw

Herkomst	Aantal	Percentage
Amsterdam en omgeving	142	16%
Gelderland	88	10%
Utrecht	68	8%
Leiden, Delft en omgeving	45	5%
Zeeland	18	2%
Andere provincies	91	10%
Spaanse Nederlanden	63	7%
Duitsland	167	18%
Frankrijk	64	7%
Schleswig-Holstein (Denemarken)	60	7%
Zweden	24	3%
Noorwegen	47	5%
Totaal	904	100%

Bron: stuyvesant.library.uu.nl : David S. Cohen, 'How Dutch were the Dutch of New Netherland?' New York History LXII (New York 1981) 48-49.

Door de piraterij en de kaapvaart van Spaanse en Portugese schepen kwamen er Afrikaanse slaven in het straatbeeld van Nieuw-Amsterdam. De slavenhandel stond in deze periode echter nog in de kinderschoenen en er waren verschillende opvattingen over de toelaatbaarheid van slavernij. Hoewel de slaven in de kolonie vaak als menselijke werkpaarden dienden, waren er ook verschillende vrijgemaakte slaven die boer, timmerman, smid of barbier (kapper) werden.

Er wordt vaak beweerd dat New York zijn tolerante houding heeft geërfd van de Nederlanders. Maar er was in de 17^e eeuw in de Republiek meer sprake van 'gedogen' dan van 'toleren' van andersdenkenden. Peter Stuyvesant, een

overtuigd calvinist, was fel tegen katholieken, joden, **quakers** en **lutheranen**, omdat hij vreesde dat de eenheid van de kolonie gevaar liep. Voor de wet was iedereen dan wel gelijk, maar in de praktijk werd er weleens onderscheid gemaakt in de behandeling van protestanten en katholieken, blank en zwart.

Nieuw-Nederland was een vrije handelszone, waar mensen verschillende beroepen konden combineren omdat de macht van de **gilden** er niet gold. Zo konden de inwoners van Nieuw-Amsterdam hun positie verbeteren. Als ze eenmaal burger waren, konden ze door geld te schenken aan de stad verder stijgen tot **grootburger**.

Beroepsmatige achtergrond van immigranten naar Nieuw-Nederland 1654-1664

	Aantal	Percentage
Boeren	59	33.3%
Soldaten	49	27.7%
Ambachtslieden	45	25.4%
Arbeiders	10	5.6%
Boerenarbeiders	8	4.5%
Bedienden	4	2.3%
Vissers	2	1.1%
Totaal	117	100%

Bron: stuyvedant.library.uu.nl : 'List of passengers 1654-1664.' The Holland Society of New York Yearbook (1982) 5-28; Rosalie F. Bailey, 'Emigrants to New Netherland. Account Book. 1654 to 1664' New York Genealogical and Biographical Record, XCIV (Oktober 1963) 193-200.

1621 Oprichting WIC

1624 De eerste kolonisten vertrekken richting Nieuw-Nederland

1625 Stichting Nieuw-Amsterdam

1626 Peter Minuit koopt het eiland Manathans (Manhattan) van de indianen

1643 Gouverneur Willem Kieft begint een oorlog tegen indianen

1647 Peter Stuyvesant wordt gouverneur van Nieuw-Nederland

1652-1654 Eerste Engelse Oorlog

1653 Nieuw-Amsterdam krijgt een gemeentebestuur en gerechtshof

Een bladzijde uit Adriaen van der Donck's 'Beschryvinge van Nieuw-Nederland'

Omdat in Nieuw-Nederland verschillende culturen naast elkaar woonden, ontstond er een soort nieuwe identiteit. Adriaen van der Donck was de eerste bewoner van Noord-Amerika die zichzelf 'Amerikaan' voelde en de mogelijkheden van het continent inzag. Hij schreef een boek, 'Beschryvinge van Nieuw-Nederland', dat er voor zorgde dat meer mensen uit Nederland kolonist wilde worden.

Opdrachten

Opdracht 1

Verbind onderstaande beschrijvingen met de bijbehorende persoon:

1. Cornelis May	a. Piraat uit <i>Pirates of the Caribbean</i>
2. Joris Rapalje	b. Begon op eigen houtje een oorlog met de indianen
3. Peter Minuit	c. De opvolger van Willem Kieft
4. Jack Sparrow	d. Nederlands-Marokkaanse piraat
5. Anthonie van Salee	e. Voorvechter van inspraak voor burgers in het bestuur van Nieuw-Nederland
6. Adriaen van der Donck	f. Eén van de eerste kolonisten in Nieuw-Nederland
7. Peter Stuyvesant	g. 1 ^e gouverneur van Nieuw-Nederland
8. Willem Kieft	h. Gouverneur die het eiland Manhattan kocht van de Canarsee indianen

Opdracht 2

Beschrijf in eigen woorden hoe de invloed van burgers op het bestuur van de kolonie veranderde tussen 1624 en 1653.

Opdracht 3

In Nieuw-Nederland speelde handel een belangrijke rol. Er werd vaak gebruik gemaakt van ruilhandel.

- Leg in eigen woorden uit wat er wordt bedoeld met ruilhandel.
- Wat waren de belangrijkste goederen die werden verhandeld in Nieuw-Nederland?
- Bedenk een voordeel en een nadeel van ruilhandel.

Opdracht 4

Er werd niet alleen oorlog gevoerd tussen de Engelsen en de Nederlanders of de Nederlanders en de indianen, ook de indianen onderling vochten regelmatig oorlogen uit. Waarom deden ze dat, denk je?

Onderhandelen met indianen

Opdracht 5

De WIC verbood de Nederlandse kolonisten zich te bemoeien met oorlogen tussen indianenstammen. Wat was daar de reden voor?

Opdracht 6

Voor het beantwoorden van deze vragen kun je de 53^e editie van de Grote Bosatlas gebruiken.

- Met welke indianenstam hadden de kolonisten in het begin vooral te maken?
- Geef aan waar in de VS tegenwoordig nog indianen leven (blz. 175f).
- Noem twee stammen die in het oosten van de VS in reservaten wonen (blz. 175f).

Opdracht 7

In tegenstelling tot de Republiek had Engeland helemaal geen moeite om mensen te vinden die bereid waren om kolonist te worden. Geef hiervoor een verklaring.

Opdracht 8

Het oosten van de VS is altijd het dichtstbevolkte gebied van Noord-Amerika geweest (zie blz. 175c van de 53^e editie van de Grote Bosatlas). Geef hier twee verklaringen voor.

Opdracht 9

In de inleiding van dit hoofdstuk wordt de vraag gesteld of Nieuw-Nederland echt een nieuwe samenleving was. Wat is jouw mening hierover? Ga in op zaken als: bestuur, handel en bevolking.

Opdracht 10

Leg in eigen woorden uit wat de volgende begrippen betekenen:

- Vrijhandelszone
- Gilden
- Stereotype

Verdieping: Adriaen van der Donck versus Peter Stuyvesant

Naam: Adriaen van der Donck
Leefde van: 1618-1655
Afkomstig uit: Breda
Achtergrond: stamt uit een voornamelijk Bredase familie
Opleiding: Rechten aan de Universiteit van Leiden
Functie: schout van Rensselaerswijck, jurist en politiek adviseur in Nieuw-Amsterdam
Karakter: avontuurlijk, strijdvaardig

Opmerkelijk detail: Waarschijnlijk om het leven gekomen in 1655, tijdens de Perzikenoorlog met indianen

Visie op Nieuw-Nederland: Inspraak van burgers in het bestuur van de kolonie is noodzakelijk. Eerste persoon die zich 'Amerikaan' voelde en die de onbegrensde mogelijkheden van het continent inzag.

Naam: Peter Stuyvesant
Leefde van: ±1610-1672
Afkomstig uit: Peperga, Friesland
Achtergrond: zoon van een calvinistische predikant
Opleiding: onafgemaakte studie filosofie te Franeker
Functie: commandant bij de WIC op de Antillen, gouverneur van Nieuw-Nederland
Karakter: standvastig, gezagsgetrouw, charismatisch, ambitieus

Opmerkelijk detail: verloor zijn been tijdens een mislukte aanval op het eiland Sint Maarten

Visie op Nieuw-Nederland: Stuyvesant probeerde het gezag van de WIC te herstellen in de 'losbandige' kolonie. Hij beschouwde de inwoners als onderdanen en werknemers van de WIC.

De achtergronden van Stuyvesant en Van der Donck verschillen sterk van elkaar. Het was dan ook niet vreemd dat ze verschillende ideeën hadden over het bestuur van Nieuw-Nederland. Van der Donck wilde dat burgers meer inspraak kregen in het bestuur. Het liefst zag hij de kolonie een volwaardige provincie worden van de Nederlandse Republiek. Stuyvesant wilde juist voorkomen dat het gezag van de WIC werd aangetast.

Van der Donck zocht steun voor zijn plannen bij de bevolking van Nieuw-Nederland. Samen met 8 andere vooraanstaande inwoners vormde hij de Raad van Negen. Deze raad moest Stuyvesant van adviezen voorzien. Ook schreef hij brieven naar de Staten-Generaal in Den Haag. Hij beschreef de vele mogelijkheden van het nieuwe continent en klaagde over de fouten die de gouverneurs van de WIC maakten, die verdere ontwikkeling van de kolonie tegen hielden. In 1649 vertrok hij zelf naar Nederland om de Staten-Generaal ervan te overtuigen de kolonie zichzelf te laten besturen.

Stuyvesant reageerde op Van der Doncks activisme door de adviesraad tegen te werken, die tegen zijn wil was ingesteld. Stuyvesant keerde

zich volledig tegen deze Raad van Negen toen Van der Donck het voortouw nam. De strijd tussen beiden liep zo hoog op dat Stuyvesant uiteindelijk Van der Donck liet arresteren voor hoogverraad. Van der Donck had namelijk handtekeningen en klachten over het WIC-bestuur verzameld van de inwoners van Nieuw-Amsterdam. Stuyvesant vond dat zijn gezag werd ondermijnd.

Van der Donck kreeg het voor elkaar dat Stuyvesant zou worden afgezet als gouverneur-generaal en Nieuw-Amsterdam stadsrechten zou krijgen. Maar door het uitbreken van de eerste Engelse Oorlog in 1652 werd deze beslissing teruggedraaid en bleef Stuyvesant aan als gouverneur. Wel kreeg Nieuw-Amsterdam zelfbestuur en daarmee meer inspraak voor de burgers.

Nieuw-Nederland begon als een kleine handelspost met militaire leiding. Onder leiding van Van der Donck probeerden de burgers meer rechten en inspraak te krijgen in hun eigen bestuur. Zij slaagden hierin maar ten dele. Veel van de ideeën van Van der Donck over gelijkheid bleven wel hangen. Een eeuw later zijn veel van die ideeën weerspiegeld in de Amerikaanse grondwet.

Opdracht: simulatiespel

Adriaen van der Donck vertrok in 1649 naar Nederland om de Staten-Generaal ervan te overtuigen de kolonie zichzelf te laten besturen. In deze opdracht verplaats je jezelf in Peter Stuyvesant, Adriaen van der Donck of de leden van de Staten-Generaal. In een kleine groep bereid je je voor op de zitting in de Staten-Generaal, waar het verzoek van Adriaen van der Donck wordt behandeld.

De klas wordt in 3 groepen verdeeld:

- Staten-Generaal
- Peter Stuyvesant (en de WIC)
- Adriaen van der Donck

Iedere groep ontvangt van de docent een opdrachtvenel met rolomschrijving. Met behulp daarvan bereiden jullie je voor op het simulatiespel.

Het simulatiespel zelf gaat als volgt:

Stap 1
Zorg dat de rollen binnen de groep goed verdeeld zijn (zie het opdrachtvenel). Degenen die geen actieve rol in het spel hebben, worden waarnemers.

Stap 2
De voorzitter van de Staten-Generaal opent de zitting. Hij of zij heet iedereen welkom en geeft het woord aan Adriaen van der Donck.

Stap 3
Adriaen van der Donck houdt zijn betoog: wat wil hij bereiken en waarom is het belangrijk dat dit gebeurt? (3 minuten)

Stap 4
Vervolgens geeft de voorzitter het woord aan Peter Stuyvesant. Deze krijgt de kans om te betogen waarom het bestuur van de kolonie in zijn handen (of die van de WIC) dient te blijven. (3 minuten)

Stap 5
De leden van de Staten-Generaal overleggen kort en mogen daarna 3 vragen stellen aan Adriaen van der Donck en 3 vragen stellen aan Peter Stuyvesant. Beide mannen antwoorden niet meteen, maar schrijven de vragen op. (5 minuten)

Stap 6
Adriaen van der Donck en Peter Stuyvesant overleggen met hun adviseurs over de antwoorden op de vragen. (6 minuten)

Stap 7
De voorzitter roept iedereen weer bij elkaar. Eerst mag Adriaen van der Donck antwoord geven op de vragen. Daarna mag Peter Stuyvesant antwoord geven. (2 keer 3 minuten)

Stap 8
Adriaen van der Donck krijgt 1 minuut om een slotwoord te formuleren.

Stap 9
Peter Stuyvesant krijgt 1 minuut om een slotwoord te formuleren.

Stap 10
De Staten-Generaal gaan stemmen. De voorzitter vraagt aan ieder lid of hij Adriaen van der Donck of Peter Stuyvesant gelijk geeft. De voorzitter mag zelf ook stemmen. Vervolgens telt de voorzitter de stemmen en maakt de uitslag bekend.

Interieur van de grote zaal op het Binnenhof, Den Haag, tijdens een grote vergadering van de Staten-Generaal in 1651.

1647

1652-1654

1653

Hoofdstuk 3 De Erfenis

In dit hoofdstuk kom je te weten hoe Nieuw-Nederland in Engelse handen kwam. Zowel politiek als cultureel zijn er nog steeds Nederlandse invloeden terug te vinden in de Verenigde Staten en New York. Deze komen in 3.2 en 3.3 aan bod. In de verdieping wordt ingegaan op het begrip tolerantie. Dit was één van de belangrijkste kenmerken van de Nederlandse Republiek.

3.1 De overdracht

De Engelsen hadden heel goed door dat de rivier de Hudson een belangrijke toegang bood tot het Amerikaanse binnenland. Manhattan ligt aan de baai van de rivier. Daarom was het een belangrijk knooppunt voor de handel. De Engelsen smeedden om deze reden plannen om de Nederlandse kolonie te veroveren. **John Winthrop Jr.** was de leider van de Engelse kolonie Connecticut.

Langzaam probeerde hij Nieuw-Nederland te 'verengelsen'. Dit deed hij bijvoorbeeld door dorpen langs de grens belasting te laten betalen.

George Downing was de Engelse ambassadeur in de Nederlandse Republiek. Hij vond dat de Nederlanders verslapten door hun rijkdom. Nu was het moment om de Nederlanders aan te pakken en hun handelsposten te veroveren. Hij

overtuigde de Engelse regering en in 1661 werd een groot plan opgesteld om Manhattan te veroveren en de Engelse koloniën in Amerika te verenigen. Ook gebieden in andere delen van de wereld, zoals in Afrika, wilden de Engelsen op de Nederlanders veroveren.

In 1664 werd het plan in werking gesteld. Vier Engelse schepen voeren in augustus de haven van Manhattan in en sloten deze af. Zij richtten hun kanonnen op Nieuw-Amsterdam en eisten de overgave van de stad. De Engelse commandant **Richard Nicolls** had ongeveer 450 soldaten en veel kanonnen tot zijn beschikking. Peter Stuyvesant had ongeveer de helft van het aantal soldaten. Ook was er weinig kruit voor zijn kanonnen. Maar Stuyvesant wilde zich niet zomaar overgeven, want dat stond gelijk aan verraad.

De bevolking van Nieuw-Amsterdam voelde er alleen niets voor om te sterven voor Stuyvesant of de compagnie. Volgens Stuyvesant hadden de bewoners een gebrek aan lef en trouw. Dit kwam volgens hem door de verschillende culturen van de bevolking. Toch besloot Stuyvesant zich zonder bloedvergieten over te geven. Samen met zijn soldaten marcheerde hij fort Amsterdam uit. Nicolls hernoemde de stad New York, naar de Hertog van York.

In de onderhandelingen over de machtswisseling, opgeschreven in de **Artikelen van Overgave**, werden een aantal bijzondere vrijheden aan de stad en haar inwoners gegeven. Dit was nodig om de bevolking van 'New York' te vriend te houden en de overdracht soepel te laten

Artikelen van Overgave